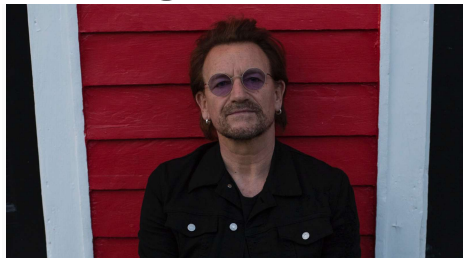

Jesus – for en velskrevet overgivelse til kærligheden

Bonos selvbiografi udkom i en række lande d. 1. november, inkl. Danmark. Foto: Ross Stewart

Bo Heimann 03.12.2022

BONO // BOGANMELDELSE – Bono, forsangeren i rockbandet U2, skriver en stor lyttelyst frem i sin særdeles vellykkede selvbiografi, *Surrender*, der overrasker med både humor, ærlighed og rørende kærlighedshistorier. “Han tager os med ind i kernen af, hvad der får venskaber og kærlighedsrelationer til at vare ved”, skriver POV’s anmelder Bo Heimann, som med bogen i maven hører en anderledes dybde i sangene.

SURRENDER. 40 sange, én historie

Forfatter: Bono

Dansk udgave udgivet af **Kristeligt Dagblads Forlag**, 2022. Oversætter: Jakob Levinsen. 596 sider.

Det var min kammerat Hans Henrik, der havde opdaget nummeret og fået det optaget fra radioen. Det var sådan, vi gjorde i fordums tid. Vi hørte radio i håbet om at opdage nye bands, optog på kassettebånd og bad til, at værterne ikke snakkede alt for meget ind over numrene.

Jeg husker, at vi hørte det nummer igen og igen på hans værelse lidt længere nede af vejen fra mit eget, og jeg husker, at *Out of Control*, som nummeret hed, gav mig gåsehud, hjertebanken og en vild energi strømmende igennem mig. Åh – hvilket befriende, rått udtryk! Hvilken uforfærdet forløsning! Hvilken frihed! Var der noget, to unge drenge i Helsingørs satte provinsliv gerne ville være

dengang i starten af 1980'erne, så var det netop ude af kontrol. Bare lidt i hvert fald. Vi elskede det nummer.

Bandet hed You Too. Eller var det You Two? Vi vidste det ikke. Det var ikke sådan lige at få ren besked dengang, mange år inden Google blev vejen til al viden (og allehånde misinformation). Og vi var så unge, at vi ikke lige havde midler nok til at ræse ned og købe albummet hos Grethe og Anders i Phonoteket.

[Alt dét skriver han smukt frem i *Surrender*, der kun kan kaldes for en meget vellykket selvbiografi](#)

Det viste sig, at de hed U2. Og i årene efter kunne ingen være i tvivl om navnet. *Sunday Bloody Sunday*, *Pride (in The Name of Love)*, *Where The Streets have No Name* og *One*. Klassikerne fra bandet fra Dublin kom hurtigt til at stå i kø. U2 blev i løbet af ti år verdens største rockband.

U2 skilte sig ud

Egentlig fulgte jeg ikke så opmærksomt med. Jeg forbandt U2 med traditionel rock og syntes, at en stribe andre samtidige sangskrivere var mere spændende i både ord og udtryk – fx David Sylvian i Japan, Martin Gore i Depeche Mode, Matt Johnson i The The og Morrissey i The Smiths – så U2 levede lidt på siden i mit liv.

Og det blev ikke bedre af, at **Bono** med årene mere og mere blev en politisk aktivist end poetisk sangskriver. ”Did you come here to play, Jesus,” som han selv sang senere i hittet ”One”. Der var noget lidt for alvorligt på en selvoptaget måde over U2. Men der var en tone i Bono – midt i hans egentlig ret utålelige frelsergerning og tilsyneladende manglende selvironi – jeg godt kunne lide. Der var noget dybfølt. Noget ærligt og alvorligt. Noget meget velment. Og noget genuint religiøst.

U2 på Mount Temple Comprehensive School, Dublin – skolen, hvorfra det hele begyndte. Foto: Ivan Erskine

Livslang bestræbelse

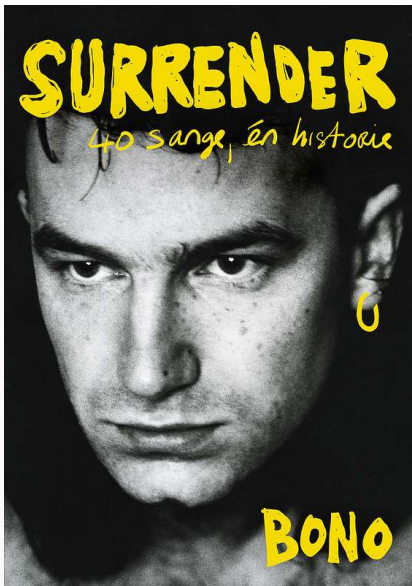
Alt dét skriver han smukt frem i *Surrender*, der kun kan kaldes for en meget vellykket selvbiografi, selvom selvbiografier som genre per se aldrig giver et fuldt billede. Men den rummer ikke mindst tvivl og sårbarhed, der måske netop var dét, der manglede dengang i 1980'erne. Den er også sjov, hvilket heller ikke var en del af den officielle palet dengang (tjek alle billederne – sort/hvide og uden ét smil). Og den rummer en masse hengivenhed overfor ikke kun hustruen og børnene og heller ikke kun over for de tre andre bandmedlemmer, men også overfor forældrene, den by, det land og dets kultur, han er rundet af.

Bono tager, som bogens titel siger, udgangspunkt i 40 sange, som han skriver liv, situationer og dialoger op omkring. Spejlingen af livet i sangteksterne fungerer godt. Jazzet og improviseret er det ene afsnit bedre end det andet. Flere steder poetisk som de bedste af sangteksterne. Manden er grundigt rundet af kristendommen, og bogen er langt mere bekendelse end rock'n'roll – og tak for det. Kun passagerne med den politiske aktivisme bliver lidt flade.

[Kulminationen kom med *Achtung Baby* i 1991, der var ved at koste bandet livet](#)

Han fortæller, hvordan han voksede op med melodier i hovedet, men ingen evner til at udtrykke dem, og den frustration og vrede, der kom af det. En vrede, der ikke blev bedre af, at han mistede sin mor som kun 14-årig. Knyttede hænder og paraderne oppe altså, hvorfor ønsket om overgivelse, jf. titlen, har været en livslang bestræbelse.

Han beskriver, så det mærkes, hvordan hjemmet med hans far og storebror blev tavst efter moderens bortgang. For hvordan talte tre irske drenge og mænd dengang i 1970'erne om livet, døden og (mistet) kærlighed? Det gjorde de ikke. Mad lavede de heller ikke. Da storebroderen, Norman, fik job i lufthavnen, levede de af i lange perioder af opvarmet flymad.

Dagen efter udgivelsen påbegyndte Bono alias Paul David Hewson en bogturné til 14 storbyer i USA og Europa.

Han beretter, hvordan han som Paul David Hewson bliver til Bono Vox of O'Connell Street og langsomt finder sin stemme, der ellers har været undsagt af den i øvrigt operaelskende og syngende fader, og hvordan hans selvværd og selvtillid – og mangel på samme – gennem alle årene har haft en slåskamp i gang med hans visioner, ambitioner og, ja, selverkendte tendens til megalomani.

Han fortæller, hvordan han, Larry Mullen Jr. og The Edge bliver ved med at mødes i en kristen gruppe ved navn *Shalom* langt op i teenageårene (Adam Clayton var ikke rigtig interesseret). Han beskriver, hvordan The Edge oprigtigt var i tvivl om, hvorvidt det ville give mening at spille rockmusik, eller om de vil kunne tjene Gud bedre ved at gøre noget andet. Hvordan de endte med at drage ud i verden med en tro på, at musikken er et sakramente i sig selv. Og med en tro på, at de sammen kunne meget mere, end hvad de ville være i stand til hver især.

[Han tager os med ind i kernen af, hvad der får venskaber og kærlighedsrelationer til at vare ved.](#)

Han skildrer, hvordan hans ungdomskæreste Alison (kaldet Ali) bliver til både hustru, mor til deres fire børn og en uundværlig partner. Rock 'n' Roll, verdensturnéer og fester har ellers aldrig rimet godt på ægteskabelig lykke, men enhver romantiker må blive ramt af de her to mennesker, der forelskede sig hinanden, da de blot var 14 og 15 år. "Jeg er kun et halvt menneske uden Ali". Ikke at det har været nemt. Selvfølgelig ikke. Bono citerer Paulus kærlighedsbud i brevet til Korinterne og skriver selv: "Kærligheden er større end alt, hvad der måtte stå den i vejen – vi må dog sande, at der er meget, der står i vejen for den."

Han fortæller, hvor meget musikerne og producerne Brian Eno, Daniel Lanois og Flood har betydet for U2, og hvad især Bob Dylan, The Beatles (især John Lennon), The Ramones og The Clash har inspireret med, og om møder med bl.a. Bill Clinton, Frank Sinatra og Paven.

Han beskriver, hvordan albummene *The Unforgettable Fire* (1984) og *Achtung baby* (1991) blev to livsreddende albums, der på afgørende tidspunkter markerede stilskifter, og hvordan U2 alligevel ind imellem de to albums endte med at være det lettere klichéagtige billede af det meget alvorlige og selvhøjtidelige rockband, de netop ikke ville være.

Højdepunktet

Kulminationen kom med *Achtung Baby* i 1991, der var ved at koste bandet livet. Albummet blev optaget i Hansa-studierne i Berlin, hvor muren netop var brast sammen. Ingen vidste, hvordan det nye U2 skulle se ud. Det eneste, de vidste, var, at de blev nødt til at fælde "the fucking Joshua Tree" og genopfinde sig selv. Det formåede de i den grad.

Men derefter udgav de det ringe album *Pop*, der med Bonos ord er "historiens dyreste udgivne demo tracks." Det var dér, jeg mødte bandet. På Vesterbrogade en meget sen aften uden for en restaurant efter PopMart-koncerten i Parken i august 1997, der havde været ægte 90'er ironisk. Tænk farver og fjol. Tænk McDonalds gyldne bue, tænk Andy Warhol, Robert Rauschenberg og Keith Haring.

Bono i 2021. Foto: John Hewson

Adam Clayton, Larry Mullen Jr. og The Edge ankom først. De var venlige og imødekommende, som jeg kun har oplevet få andre stjerner være det. Kort efter kom Bono alene. Han gik først forbi og ind i restauranten, men kom så pludselig ud igen. "Hvor er ham, der bad om fem minutter," spurgte han, og jeg fik mine fem minutter alene med ham (jubel for en ung og kæk journalist).

Det lille interview blev senere bragt i Politiken. Jeg kunne ikke lide albummet, og koncerten havde været god, men samtidigt et mærkeligt oppustet cirkus. Han endte med at småsnerre ad mig, da jeg for ironisk lagde for med at sige, at jeg ville sælge interviewet til højstbydende – de havde lige lavet et højt ironisk

show, så jeg tænkte, at det var i orden. Ikke helt. Men følgende kom jeg dog bl.a. hjem med:

”Du taler om kærlighed, Jesus og indkøbscentre samtidig. Det er en mærkelig kombination,” spurgte jeg.”

”Hvorfor er det det,” svarede han.

”Det er i hvert fald en ny kombination?”

”Måske er den ny. Jeg kan ikke forklare det. Hvis Jesus var hér nu, hvor ville han så hænge ud?” Han kiggede vistnok stirrede på mig igennem solbrillerne. Jeg overvejede, hvem der interviewede hvem.

”Det ved jeg ikke. Han ville formentlig sidde på en bar og få sig et par store fad,” svarede jeg.

”Det mener du? OK. Det er dét, der er pointen. Folk leder alle de oplagte steder. De leder på stranden. På landet. Alle de steder leder de efter fred. Men ved du hvad, du kan finde den i neonlyset. Den er altid lige under dine fødder.”

Han vender mange gange tilbage til taknemmeligheden over for bandets fans

Jeg kunne godt lide ham. Og det vigtige er rigtigt nok ofte lige under vores fødder. Kuldsejlingen med *Pop* fik i øvrigt U2 til at dreje til siden endnu en gang. Faktisk er det efterfølgende album fra 2000, *All The Things You Can't Leave Behind*, meget hæderligt, langt bedre end *Pop*, og den dertilhørende koncert i Forum (en 'intim'-koncert i U2-regi) var milevidt bedre end udstyrsstykket i Parken. Skrabet sceneshow med storskærme i sort og hvidt. Back to the basic. Tak.

Rørende kærlighed

Selvbiografien tager os også med tilbage til det grundlæggende – glæden ved musikken og at stå til tjeneste for den, og at det måske (måske ikke) er Helligånden, men at 'noget' er present, når musik opstår; at de gode numre kun indfinder sig, når 'det' indfinder sig i øvelokalet, 'det' der får kollektivet til at skabe sammen. Nogle sange bliver til katedraler, ja, og publikum er med til at bygge. Han vender mange gange tilbage til taknemmeligheden over for bandets fans. ”Uden publikum føles vores sange ikke komplette.”

Han tager os med ind i kernen af, hvad der får venskaber og kærlighedsrelationer til at vare ved. Bogen er en kærlighedserklæring til kærligheden og til hustruen, Alison, som den er dedikeret til.

Især én historie om kærligheden i bandet rammer dybt: Tilbage i 1980'erne var der blevet ringet en dødstrussel ind forud for en koncert i Arizona. Hvis Bono sang hyldestsangen til Dr. Martin Luther King jr., *Pride (In The Name of Love)*, så ville han ikke være i stand til at synge den færdig, lød det.

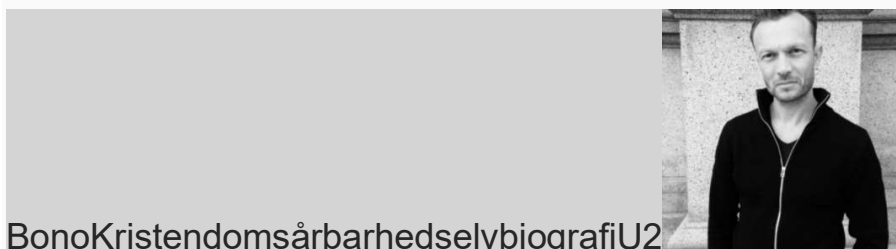
Sangene lyder anderledes, dybere og vigtigere nu med bogen i maven

Hvad gør man så? Sørger for streng security og synger den selvfølgelig. Men gør det ret nervøst. I tredje vers mistede han sit mod og koncentration, knælede ned og lukkede øjnene, mens han sang færdig. Da han kigger op, kan han ikke se publikum. Hans kammerat Adam Clayton står skærmende foran ham og spiller sin bas.

Ny appetit

Jeg kan heldigvis stadigvæk kalde Hans Henrik min ven hér 40 år efter, at vi spillede luftguitar på hans drengævarelse. Jeg talte med ham midtvejs i skrivningen af denne tekst. Han bor stadig i Helsingør og havde – på æresord! – netop købt U2's live album fra 1983, *Under a Blood Red Sky*, på vinyl. Nogle ting forandrer sig heldigvis ikke, ikke alt nyt er godt, og nogle ting skal man bare have på vinyl, som han sagde.

Jeg har længe haft U2's første syv albums. Vinylerne står pænt her i stuen. Jeg har lyttet til de fleste under læsningen. *Out of Control* er stadig et fedt og vildt rocknummer. Dem er der flere af. Mange faktisk. De første mange albums er virkelig gode. Sangene lyder anderledes, dybere og vigtigere nu med bogen i maven. Teksterne forbinder sig til og udfolder et levet liv, der nu kan udspille sig for mine øjne. Det er lige før, at jeg har fået lyst til at købe nogle af de senere albums også. Bono skriver en stor lyttelyst frem.

BonoKristendomsårbarhedselvbiografiU2

Bo Heimann

Bo Heimann, f. 1971, har som journalist og forfatter skrevet om eksistens, samfund og kultur i 25 år. Han er uddannet journalist fra DJH i 1997. Han er medstifter af Nordic Bildung. www.boheimann.com